

Bükkszentmárton temploma

2009 július 29. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Hónapok óta járunk faluról falura építészeti kincseink nyomában a Dunántúlon, méltatlanul megfeledkezve más országrészeink rejtőzködő emlékeiről. Most, Szent Márton küszöbönálló ünnepe alkalmából (november 11.) a pannon tájról átrándulunk az északi hegyvidékre, egy szinte ismeretlen templom bemutatásával tisztelegve e kedves patrónus emléke előtt. (Tervünk szerint a nyugati országhatár után hamarosan átlépjük az északit is, mert a XX. századi önkényes határátrajzolás nem osztja ketté építészetünk 1920 előtti történetét, nem bontja meg régi művészetünk természetes egységét.)

A népi hitélet nagy tudósa, a szegedi Bálint Sándor (1904–1980) nem kevesebb mint hatvan Márton elő- vagy utótagú helynevet gyűjtött össze Nagy-Magyarország területéről – a burgenlandi Szentmártontól a székelyföldi Csíkszentmártonig –, és még 235 olyan települést sorolt hozzájuk az egyházmegyék jegyzékéből, amelyek régi vagy újabb alapítású plébániájának Szent Márton a védőszentje. Amint a nyugat-európai egyházakban, nálunk is a 397-ben meghalt Márton lovag a második leggyakoribb oltalmazó szent a Szentséges Szűzanya után. Kelet felé haladva ritkulnak ugyan a Márton patrocíniumok, de az egri egyházmegyében is tizennégy, többnyire középkori gyökérrel titlust találunk. Közülük az egyik a Bükk hegység nyugati lábánál, az Eger-patak mentén található Bükkszentmárton román kori eredetű, XVIII. században átépített templomáé.

A bélépátfalvai országútról is látható a négyszáz lelkes falun kívül, a dombtetőn álló kis kőtemplom. Tizennégy méter hosszú hajójának keleti oldalához kétméteres oldalhosszúságú, a tiszög felével záródó, szabálytalan szentély kapcsolódik. Sarkai támpillér nélküliek, ám a nyugati oromfal két szegletét jókora harántpillérek támasztják. A déli oldal sima faltükrében két tölcserablak, fölöttük faragott koronapárkány bizonyítja a templom eredeti, XII. századi keletkezését. A 22, másodlagosan sorba illesztett kváderköbe egyforma, lépcsős szegélyű félköríveket mélyített a kőfaragó, a fríz egy darabja az északi falhálóban látható. A két ablak között egy különös, nagyméretű kőlap vonja magára figyelmünket, rajta kétarasznyi szabályos lyukkal. A támpilléres nyugati fal tengelyében nyílik az egyenes szemöldökű, kőkeretes kapu, fölötté faragott ereszpárkánnyal. A padlás szintjén is tölcseráblak látható; az oromzat fölött kis ácsolt huszártorony ül. A török időkben elnéptelenedett falu templomát 1736-ban építették újjá román kori falai felhasználásával. Ekkor készült északi sekrestyéje, bádogsisakos fatornyocskája és barokk berendezése is. Ünnepe, Márton napja évszázadok óta a gazdasági év jeles fordulója. Ekkor kerül a jószág az istállóba, s ez alkalommal végzik el a számadást a gazdák és a pásztorok. E napra kiforr az újbor. A bornak Szent Márton a bírása – szól a szintén szegedi Dugonics András (1740–1818) híres mondása. A középkori céheséletből eredő, máig tartó hagyomány szerint áldomást isznak Szent Márton poharával. Cselekedjük ezt mi is!

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló
